

Sygn. akt **III AUa 2246/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

Sędziowie: SSA Katarzyna Wołoszczak

SSA Wiesława Stachowiak

Protokolant: insp.ds.biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2015 r. w Poznaniu

sprawy **G. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 30 października 2014 r. sygn. akt III U 808/14

oddala apelację.

SSA Wiesława Stachowiak	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------------	-----------------------	--------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 czerwca 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. przyznał G. W. na podstawie art. 24a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) emeryturę z urzędu od dnia 23 czerwca 2014 r. tj. od miesiąca, w którym ukończyła (...) lat i (...) miesięcy. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w związku z przyznaniem emerytury, prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustaje z dniem 23 czerwca 2014 r. Organ rentowy zaznaczył, że emerytura z urzędu wynosi od dnia 1 sierpnia 2014 r. 1262,36 złotych brutto i została obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Decyzją z dnia 15 lipca 2014 r. znak: (...) organ rentowy odmówił G. W. obliczenia emerytury na podstawie art. 183 ust. 5 w/w ustawy, wskazując, że zgodnie z art. 24a ust. 4 ustawy emerytalnej, na wniosek osoby, której przyznano emeryturę z urzędu w latach 2009-2013 emeryturę oblicza się ponownie według art. 183. Jak stwierdził ów organ, Wnioskująca nabyła zaś prawo do emerytury z urzędu od dnia 23 czerwca 2014 r. w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego.

Odwołanie od powyższych decyzji wniosła G. W., żądając przyznania świadczenia emerytalnego na zasadach ogólnych w trybie art. 183 ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu Odwołująca wskazała, że po zapoznaniu się z decyzją o przyznanej jej emeryturze z urzędu, wystąpiła z wnioskiem do ZUS o ponowne przeliczenie emerytury zgodnie z art. 183 ustawy. Podała, że na skutek odmownej decyzji została pozbawiona możliwości korzystniejszego obliczenia emerytury pomimo spełnienia warunków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt III U 808/14, z dnia 30 października 2014 r., po rozpoznaniu w dniu 16 października 2014 r. w Koninie, sprawy G. W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., zaskarżone decyzje zostały zmienione w ten sposób, że przyznano G. W. prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 183 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – od dnia 23 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

G. W. urodziła się dnia (...) r.

Decyzją z dnia 29 sierpnia 1997 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał odwołującej od dnia 2 sierpnia 1997 r. rentę z tytułu niezdolności do pracy. Kolejną decyzją z dnia 23 czerwca 2014 r. Zakład ten na podstawie art. 24a ustawy emerytalnej przyznał G. W. emeryturę z urzędu w wysokości 1262,36 zł brutto miesięcznie. Organ rentowy wskazał, że z dniem 23 czerwca 2014 r. odwołująca ukończyła (...) lat i (...) miesięcy, a wysokość emerytury została obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Z powyższą decyzją nie zgodziła się odwołująca, uważając, że wyliczona kwota emerytury jest zbyt niska, gdyż uwzględniono jedynie część okresów składkowych i nieskładkowych. Stąd w dniu 4 lipca 2014 r. złożyła wniosek o emeryturę, wskazując, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i zwróciła się o ustalenie podstawy wymiaru emerytury według najkorzystniejszego wariantu.

Decyzją z dnia 15 lipca 2014 r. organ rentowy odmówił przyznania odwołującej prawa do emerytury, wskazując, że zgodnie z art. 24a ust. 4 na wniosek osoby, której przyznano emeryturę z urzędu w latach 2009-2013, emeryturę oblicza się ponownie zgodnie z art. 183. Z kolei – co podkreślił organ rentowy – odwołująca uzyskała emeryturę z urzędu od dnia 23 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska organu rentowego odmawiającego przeliczenia odwołującej emerytury według reguł z art. 183 ustawy emerytalnej, co było podstawą jej wniosku z dnia 4 lipca 2014 r. Sąd I instancji wskazał, że jakkolwiek art. 24a ust. 4 ustawy emerytalnej stanowi, iż na wniosek osoby, której emeryturę przyznano w latach 2009-2013, oblicza się ją ponownie zgodnie z art. 183 i nie obejmuje on swoim zakresem osób z rocznika 2014, tym niemniej nie sposób przyjąć, aby i owe osoby mogły zostać pozbawione takiego uprawnienia. Jak wyjaśnił ów Sąd, byłoby to niczym nieuzasadnione pogorszenie sytuacji osób, którym organy rentowe przyznały emerytury z urzędu także w 2014 roku.

Przede wszystkim Sąd ten zauważył, że odwołująca choć rzeczywiście posługiwała się sformulowaniem „przeliczenia” emerytury, tym nie mniej celem złożonego przez nią wniosku z dnia 4 lipca 2014 r. było uzyskanie emerytury „na wniosek” obliczonej zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 183. Odwołująca nie mogła złożyć wcześniej wniosku o emeryturę bowiem wymagany wiek emerytalny, skutkujący przyznaniem jej emerytury z urzędu ukończyła dokładnie w dniu wydania decyzji przez organ rentowy. Jak zwrócił uwagę Sąd I instancji, nie znajduje żadnego racjonalnego uzasadnienia postawienie odwołującej w niekorzystnej dla niej sytuacji, w której nie mogłaby ona skutecznie domagać się przyznania emerytury na wniosek, tylko i wyłącznie z uwagi na fakt, że organ rentowy wydał już decyzję o przyznaniu emerytury z urzędu po osiągnięciu wymaganego przez nią wieku emerytalnego.

Konkludując, Sąd Okręgowy wskazał, że decyzja organu rentowego z dnia 15 lipca 2014 r. również nie była prawidłowa, przy czym podkreślenia wymaga kwestia, że organ rentowy już w chwili wyliczania odwołującej emerytury z urzędu powinien dokonać tego z uwzględnieniem art. 183 ust. 5 ustawy emerytalnej.

Od wyroku Sądu Okręgowego została złożona apelacja. Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości i oparł apelację na zarzucie naruszenia prawa materialnego tj. art. 183 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2013. poz. 1440 ze zm.) przez przyjęcie, że odwołującej przysługuje prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 183 ust. 5 w/w ustawy. Wskazując na powyższe wniósł: 1) o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, 2) o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa sądowego za obie instancje od każdego z odwołań. Jak wskazał organ rentowy, zgodnie z art. 24a ust. 4 na wniosek osoby, której przyznano emeryturę z urzędu w latach 2009-2013, emeryturę oblicza się ponownie zgodnie z art. 183. Tymczasem, co podkreślił ów organ, odwołująca nabyła prawo do emerytury z urzędu od dnia 23 czerwca 2014 r. wraz z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Stąd też w związku z nabyciem prawa do emerytury w 2014 r. pozwany trafnie dokonał odmowy obliczenia emerytury zgodnie z art. 183 ust. 5 ustawy emerytalnej. Mając powyższe na uwadze, zdaniem organu rentowego apelacja jest uzasadniona i pozwany wnosi o jej uwzględnienie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje od każdego z odwołań.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że istotą sporu z uwagi na zaskarżenie przez odwołującą dwóch decyzji ZUS-u były dwa elementy: 1) prawidłowość wyliczenia wysokości przyznanej G. W. emerytury z urzędu oraz 2) zasadność odmowy przeliczenia jej emerytury według wariantu określonego w art. 183 ustawy emerytalnej. Za fakt bezsporny, Sąd ten uznaje, iż odwołująca spełniała warunki do przyznania jej emerytury z urzędu po osiągnięciu przez nią wieku emerytalnego o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.)

Wpierw Sąd Apelacyjny przytacza mające w przedmiotowej sprawie znaczenie, przepisy prawa, a mianowicie: 1) art. 24a ust. 4 cytowanej ustawy, gdzie stanowi się, że na wniosek osoby, której emeryturę przyznano z urzędu w latach 2009-2013, emeryturę oblicza się ponownie zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej oraz 2) art. 183 ustawy emerytalnej dający możliwość niektórym osobom urodzonym po 31.12.1948 r. przyznania emerytury według tzw. systemu mieszanego tj. częściowo w oparciu o art. 53 ustawy, a więc ustalenia wysokości emerytury uzależnionej od wysokości zarobków w wybranych latach kariery zawodowej, liczby udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych, aktualnej kwoty bazowej, a częściowo w oparciu o nowe zasady tj. art. 26. Jak wynika z przepisów ustawy, te osoby to ci, którzy: zostali urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa, nie pobierali wcześniej emerytury na podstawie art. 46 lub 50 ustawy, ukończyli wiek uprawniający do emerytury w latach 2009-2014.

Jak podkreśla Sąd Apelacyjny, odwołująca spełniała wszystkie ww. warunki z art. 183 ustawy emerytalnej, a więc organ rentowy winien był dokonać wyliczenia przysługującej Jej emerytury z uwzględnieniem treści tego przepisu. Najpierw dokonać obliczenia wysokości świadczenia zgodnie z treścią art. 26 ustawy (kwota wynikająca z takiej operacji została wskazana w decyzji), a następnie wyliczyć ją w oparciu o art. 183 ust. 5 ustawy, a więc przy przyjęciu, iż 80 % emerytury powinno być obliczone na podstawie art. 26, a 20 % emerytury na podstawie art. 53. Porównując wyliczoną wysokość świadczeń, organ rentowy powinien przyznać odwołującej emeryturę z urzędu, w wariacie wysokości, który jest dla odwołującej korzystniejszy.

Sąd Apelacyjny, zwraca w tym miejscu uwagę, że w toku postępowania przed Sądem I instancji, organ rentowy dokonał hipotetycznego wyliczenia emerytury z zastosowaniem art. 26 oraz art. 183. Z owego wyliczenia jednoznacznie wynika,

że emerytura wyliczona według systemu mieszanego jest dla odwołującej korzystniejsza, skoro miesięczna wysokość emerytury wynosi 1322,26 zł, w porównaniu do kwoty 1262,36 zł wynikającej z zaskarżonej decyzji.

Zatem, Sąd Apelacyjny stwierdza, że słusznie Sąd I instancji uznał, iż decyzja z dnia 23 czerwca 2014 r. nie była prawidłowa, gdyż organ rentowy już w chwili przyznawania odwołującej emerytury z urzędu, zobligowany był dokonać wyliczenia wysokości tego świadczenia z uwzględnieniem art. 183.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny, wyjaśnia, że nie można zgodzić się z zaprezentowanym przez organ rentowy poglądem, że ów organ, przyznając emeryturę z urzędu, z uwagi na wcześniejsze pobieranie przez odwołującą renty, pomija znaczenie przepisu art. 183 ust. 5 ustawy emerytalnej. Z kolei jako podstawę swojego działania, polegającego na odmowie przeliczenia emerytury, wskazuje przepis art. 24a ust. 4, gdzie stanowi się, że na wniosek osoby, której emeryturę przyznano z urzędu w latach 2009-2013, emeryturę oblicza się ponownie zgodnie z art. 183. Innymi słowy organ ten wskazuje, że przepis art. 183 ust. 5 ma zastosowanie przy ponownym przeliczeniu emerytury i tylko w sytuacjach, w których przyznano emeryturę w latach 2009-2013.

Tymczasem, jak podkreśla Sąd Apelacyjny, taka interpretacja tego przepisu jest błędna. Sąd II instancji wskazuje, że w momencie gdy odwołującej zostało już przyznane prawo do emerytury z urzędu, nie istniały żadne przeszkody, aby ZUS zastosował, przyznając tę emeryturę, przepis art. 183 ust. 5. Sąd II instancji zwraca bowiem uwagę, że przepis art. 24a ust. 4 ma zastosowanie do zupełnie innych stanów faktycznych niż wnioskuje organ rentowy, a mianowicie, przepis ten odnosi się do stanów faktycznych wyraźnie w tym przepisie wyartykułowanych, a więc jeśli chodzi o sytuacje ponownego przeliczania tych emerytur, które zostały przyznane w latach 2009-2013. Odwołującej zaś, po pierwsze, nie przyznano emerytury z urzędu w latach 2009-2013 r., a po drugie w tych przepisach mowa jest o „ponownym” przeliczeniu emerytury z urzędu, natomiast w przypadku odwołującej chodziło o pierwsze wyliczenie wysokości tego świadczenia. W tej sytuacji organ rentowy winien dla wyliczenia wysokości emerytury zastosować jedynie art. 26 ustawy emerytalnej i uwzględnić powołany tam przepis art. 183 ustawy, skoro odwołująca spełniała wymienione w tym ostatnim przepisie warunki do obliczenia wysokości świadczenia według systemu mieszanego.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny, zgadza się ze stanowiskiem Sądu I instancji, że organ rentowy powinien obliczyć wysokość emerytury odwołującej przy zastosowaniu art. 26 ustawy i przy uwzględnieniu także art. 183 ustawy, a więc tego, że 20 % emerytury winno być obliczone według art. 53 ustawy, a 80 % emerytury stanowi kwota obliczona na podstawie art. 26. W konsekwencji, co podkreśla Sąd II instancji, już pierwsza decyzja dotycząca emerytury z urzędu powinna być wydana z zastosowaniem art. 183 ust. 5 ustawy emerytalnej.

Mając na względzie powyższe, na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację.

SSA Wiesława Stachowiak	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------------	-----------------------	--------------------------